

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 3—5.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések árszabály szerint.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Népmentés.

Hetvenezer ember hal meg évente tüdővészben. Herman Ottó, ez az igaz való tudósunk azt mondja, hogy a kivándorlás után egyik legnagyobb nemzeti veszedelmünk, vérző sebünk. Itt a mi pátriánkon hányszor látjuk a borzalmas tragédiáit, a mit tüdővész okoz. A kenyérkereső elhal. A család züllésnek indul. Szenvedés és nyomor fakad a szerencsétlenség nyomán. Hol van az emberbaráti segítség, mely azt a nemzeti csapást enyhítené, a tüdőbetegség fertőzés eseteit kisebbitené? Nem lehetne-e megalkotni az emberszeretet ligáját?

Nem szűnünk meg a mellett agitálni, hogy nekünk morális kötelességünk van az országosan szervezkedett József kir. herczeg Szanatorium Egyesületet támogatni és mindent elkövetni, hogy az egyesület szanatoriumi bizottsága megalakíttassék, vagy a mennyiben ez a bizottság meg van, életképes és erős legyen. Nemcsak általános emberi szempontok szerint, de azért is, hogy a magunk betegein segítsünk. A József kir. Herczeg Szanatorium Egyesület nagy erővel, a siker sok reményével indított akciót. Tisztán a magyar társadalomtól függ, hogy megtudja-e valósítani a kitűzött célt, tud-e tíz év alatt az ország minden vidékének gyógyítóházakat építeni. A küzdelem egyoldali. A tennivalók egész tömegéből áll. A tennivalóknak nevezetesen két nagy csoportja van. Az egyik csoportba tartoznak azok, melyeknek célja a fertőzött szervezetek meggyógyítása. A másik csoportba tartoznak azok a teendők, melyek célja a fertőzésnek megelőzése, a fertőzési alkalmak mennél szűkebb térre szorítása. Ez utóbbinak, a megelőző tevékenységnek körébe tartozik főleg a tisztaságnak kérlelhetetlen érvényesítésére való törekvés az emberi együttélés minden vonatkozásában, ebbe a tevékenységi körbe tartozik a lakás-zsufoltsággal való harc és az alkoholizmus ellen való szívós küzdelem. A gyógyító tevékenység körében két különböző irányzattal találko-

zunk. A germán irányzat a folytonos orvosi ellenőrzés és felügyelet alatt álló, sok levegővel, nagy tisztasággal, jó táplálkozással, okos vízgyógyomóddal a szervezet megerősítésére törekvő zárt intézetek, az u. n. szanatoriumok rendszerét fejlesztette ki igazán imponáló méretekben. A latin irányzat — főleg a szanatoriumok költségesebb voltánál fogva — a jóval olcsóbb dispensaireek intézményét fejlesztette ki, melyek rendeltetése az, hogy a szegény tüdőbetegek ingyen orvosi tanácsot, gyógyító szerekekkel, élelmi cikkekkel láttassanak el és segélyeztessenek akkép, hogy lakási és táplálkozási viszonyaikban a tisztasági és közegészségügyi követelményeknek a lehetőség szerint megfelelhessenek.

Legújabbban ez a két rendszer a gyakorlatban összeolvad, mert hiszen mind a kettőre szükség van. A latin nemzetek is belátták, hogy az igazi eredményes gyógyító tevékenységet legbiztosabban a szanatoriumok által lehet kifejezni, a germán nemzetek is elismerik ezen rendszer költségesebb voltát és kiegészítésül alkalmazzák a latin szellem által előtérbe hozott intézményeket is.

Németország már 100-nál több szanatoriummal rendelkezik, évente a betegek nagy tömege részesül szanatoriumi kezelésben és pedig különösen a szegény betegek, a mit megkönnyít az, hogy Németország fejlett szociális intézményekkel rendelkezik, betegsegélyező pénztárai gazdagok és könnyen fizetik a szegény tüdőbetegek ápolási költségeit is. Gazdag szanatoriumokban Anglia is, Amerika egyes államai, Norvégország stb. de a francziák, olaszok is újabban egymás után létesítik a szanatoriumokat.

A szanatoriumok haszna nemcsak ottan van, hogy az idejében odahelyezett betegeket meggyógyítják s hogy a beteg a társadalomra nézve megszűnik mint fertőzési forrás szerepelni, hanem különös haszna az is, hogy a szanatorium valóságos tanintézete az egészség megóvásának, a fertőzés ellen való hatályos védekezés ismeretének, úgy hogy mindezek összehatása folytán egyre alább száll az új fertőzések száma.

A tüdővész gyógyíthatásának megál-

pitásával kezdődő társadalmi ébredés üdvös áramlata hozzánk, kik intézményeink korszerű kifejlesztésében századok mulasztását pótoljuk, csak később érkezett, a minthogy oly sok irányba igénybe vett, különben is szegény társadalmunk nehezen teszi magáévá azokat az új irányokat és vívmányokat, melyek létesítése jelentékenyebb anyagi áldozatot is igényel. A múlt évtized közepén mégis sikerült meleg lelkű tudósunknak, a hazai tüdővész-ellenes mozgalom uttörőjének, dr. Korányi Frigyesnek tudományos érvelésével és szívhez szóló ékesszólásával megindítani és szilárd alapra helyezni a tüdővész-ellenes hazai mozgalmat. Az ő fáradhatatlan agitációjának eredménye a tüdővész-ellenes küzdelem vezérő Erzsébet királyné Szanatorium-Egyesület megalakulása, mely egyesület csakhamar létesítette a felejtetetlen királynénkról elnevezett első hazai tüdőbeteg szanatoriumot. Ennek a szanatoriumnak nemcsak az a rendeltetése, hogy gyógyítsa betegeit, hanem egyszersmind mintaintézet is, a mely a tudomány minden vívmányával felszerelve dr. Kuthy Dezső kiváló vezetése alatt a külföld elismerését is sokszorosan kiérdemelte. Már tető alatt van a József Szanatorium, száz betegre, melyet tisztán a vagyontalan betegek ingyenes felvételére állít föl a József kir. herczeg Szanatorium Egyesület. Ebbe a gyógyítóházba mindenünnét fölvesznek ingyenes betegeket, a hol az egyesület érdeklődést tapasztal. De az érdeklődés nagysága fog vezetni több gyógyítóház létesítésére. Isten ellen való vétkek, a társadalmi közöny nembánomságával nézni, hogy mily szépen dolgoznak az egyesület megerősítéseért — mások. Kérve-kérjük városunk hölgyeit, kövessék az egyesület fenséges védnökének Augusztá főherczegnőnek lelkes hadbaszóllítását. Nincs szebb, nincs nemesebb feladat, mint a népmentés szerepére vállalkozni, ebben önzetlen, buzgó munkát végezni. Kérve-kérjük társadalmunkat alakítsuk meg a József kir. herczeg szanatorium bizottságát. A magunk részéről ígérjük, hogy minden erre irányuló munkát a legnagyobb figyelemmel kísérünk.

TÁRCZA.

A Világegyetem.

(A Föld és a csillagvilág fizikai tünetjeinek ismertetése. Írták Cholnoky Jenő és Kövesligethy Radó egyetemi tanárok. A „Műveltség Könyvtára”-nak 3-ik kötete. Kiadja az Athenaeum).

Büszke öntudat tölti el keblünket, ha a kimutatható kezdettől maig az ember fejlődését nyomon kísérjük. Az ember testi és lelki fejlődése szédítő utat tett meg a megszámlálhatatlan évezredek során s bár megszámlálhatatlan évezredek homályában lappang a tökéletes ember, a hit, hogy ez a tökéletesség elkövetkezik, felemel, további munkára, küzdelemre serkent. Ha ez a hit nem élne bennünk, elveszitenénk élet- és munkakedvünket s elviselhetetlenül nehezednek reánk kicsinységünk, semmiségünk érzete, az az érzet, melyet a megmérhetetlen Világegyetem kelt föl bennünk. A világ urainak nevezzük magunkat nagy büszkén, holott ha kissé mélyebben hatolunk a Világegyetem tünetjeinek vizsgálatába, a hű álmom kegyetlenül foszlik szét: hisz maga a föld, melynek lakói vagyunk, csak egy porszem a nagy mindenségben, s ha ez a nagy-nak látott föld csak egy porszem, mik vagyunk mink?

Sűrű verejtékcseppeket izzadva jutunk fel a néhány ezer méteres hegy tetejére. Hosszu idő kell, míg kilihegtük magunkat, szívünk rendesen ver. Pedig valóképpen csak egy dombocskátetén vagyunk. Hol van innét a Nap, mely reánk tűzi forró sugarait? Hol a Hold? A csillagok milliárdja? S mi van ezeken túl? A „dombocskátetejéről a „dombvidék” hosszú láncolatán pihen meg tekintetünk. Hegyláncznak mondjuk mi. Szemünk belefárad, míg végigjárja a sötét erdők koszorúzza hegyeket, a sziklaóriásokat, látjuk, a mint a messze távolban az ég reáhajlik ezekre az óriásokra s vajjon jut-e eszünkbe, hogy ezek az óriások még csak törpéknek sem nevezhetők a Világegyetem-ben. Ha a Föld porszem, mik ezek az óriások? Hát az a síkság, melyet a hegylánczok körülöveznek? És a végtelen pusztaság, melyet szemmel láthatóan nem is határolnak hegyek? Mennél tovább nézünk, elmélkedünk, annál súlyosabb terhekkal nehezedik reánk kicsinységünk, semmiségünk érzete s végezetül még szerencsésnek mondjuk magunkat, hogy legalább némiképp ismerjük a Földet, mely ápol s eltakar s valamennyire be tudunk hatolni a folyton fejlődő tudomány segítségével a szabad szemmel és emberi találékonyság alkotta eszközök útján látható világ titkaiba; megértjük a Föld és a csillagvilág egyes tünetjeit s megértvén, azokat a magunk hasznára fordíthatjuk.

Ezt a nagy és üdvös célt szolgálja Chol-

noky Jenő és Kövesligethy Radó hatalmas nagy könyve, mely méltó folytatása a már népszerűvé lett Műveltség Könyvtára eddig megjelent két kötetének: a Technika Vivmánya-inak és az Embernek. A nagy feladatot megosztották egymás közt: Cholnoky a Föld, Kövesligethy a csillagvilág birodalmát tárja a laikus ember álmélkodó szeme elé. Mind a két tudós író mestere a tudomány népszerűsítésének. Kedvvel, gyönyörűséggel követjük őket fejezetről fejezetre s észrevétlen gyarapodik ismeretünk s tágul látókörünk, megnyílnak előttünk eddig nehéz lakattal lezárt ajtók, megismerkedünk mindennap látható tünetyek okaival; tünetyekével, melyekről, mert annyira mindennapiak, azt hisszük, hogy tisztában vagyunk velük, holott ha hirtelen feltennénk a kérdést nem tudnánk rá kielégítő feleletet adni.

A megmérhetetlen Világegyetem tünetjeinek tudománya maga az a végtelen nagy birodalom, ezt a birodalmat tökéletesen bejárni embernek nem adatott meg s meg kell elégednünk, ha bár nagyjában megtehetjük azt az utat, melynek ezer meg ezer kiágazása van. Ezt a nagy utat a levegőben kezdi a mi tudós vezetőnk s ez az ut maga végtelennek tetsző. Megmagyarázza a levegő hőmérsékét, annak változásait, a zivatar keletkezését, lefolyását, a levegő nedvességét, a csapadékot, a harmat, dér, zuzmarás köd, felhő, eső, jégeső és hó mivoltát, a villamosságot, a mennydörgést — így jutunk

Vállat vállhoz! Munkára, magyar véreink megmentéséért! Legyen munkánkon Isten áldása.

Boldogok lennénk, ha felszólításunk és kérelmünk visszhangot keltene.

HIREK.

— **Áthelyezés és szolgálati beosztás.** A vármegye főispánja, gróf Wass Béla az újonnan megválasztott szolgabírák szolgálati beosztását illetően a következőleg intézkedett. Rettegi László járási szolgabíró Betlenből Désre; Szechák János és Kiss Ernő újonnan megválasztott szolgabírákat Betlenbe; Czetz Ernő újonnan megválasztott szolgabíró Magyarlápásra, mint székhelyükre rendelte ki.

— **Esküvő.** Jeskó Ariadne, a kolozsári Nemzeti Színház volt tagja házasságot kötött Pécselt Isáky Gábor dési Hitelbank főpénztárosával. Az ifjú párt az állami anyakönyvvezető előtt történt házasságkötés után az ág. ev. templomban Jeskó Alajos lelkész, a menyasszony édesatyja áldotta meg, szép beszédet intézvén hozzájuk.

— **Egy főszolgabíró ünneplése.** Szabó Gusztáv magyarlápási főszolgabíró tiszteletére a magyarlápási járás társadalmá folyó hó 4-én déli 12 órakor tisztelegéssel egybekötött bankettet rendezett Magyarlápáson a takarékpénztár nagyvendéglőjében. A tisztelegések d. e. 11 órakor a következő sorrendben történtek: 1. Róm. kath. egyház. 2. Ev. ref. egyház. 3. Gör. kath. egyház. 4. Gör. kel. egyház. 5. Izraelita egyház. 6. Állami- és magánhivatalok, közjegyző, postamester és pénzügyőrség. 7. Iskolák. 8. Közigazgatás és csendőrség. 9. Jegyzői egyesület. A bankett 1/2 órakor vette kezdetét és délután 6 óráig tartott. Az első pohárköszöntőt Barabás Samu mondotta, méltatta a főszolgabíró érdemeit. Utána lovag Manz Albert szólalt fel, poharat a főszolgabíró egészségére ürítve. Tösztozott még Szabó Lázár, Joó Lajos, Dr. Jakab Lajos, Dr. Buzura Gábor, R. Nagy Jenő, ifj. Topán József, Bene László, Loó Vilmos, Böni Gábor, Dr. Erdélyi Dávid és még mások.

— **Ünnepi ebéd.** P. Sántha Angelus a dési Szent Ferenczrendi zárdá érdemes főnöke urnapján e hó 14-én fényes ebédet adott a zárdában. Az ebéden városunk társadalmának színe-java jelen volt s a legkedélyesebb hangulatban számos pohárköszöntő hangzott el. Az ebéden a dési vendégeken kívül gróf Eszterházy Miguel alsókosályi nagybirtokos és Szentiványi szilágycsehi képviselő is jelen voltak.

— **„Nefelejcs.”** Ezen a czímen most adott ki egy füzetet a szolnok-dobokamegyei tanítótestület, néhány jó Budai bácsi emlékére. Budai Elek emlékének méltó kultusza az utóbbi időkben szinte a kellenél nagyobb mértékben zaklatta a közönséget, a tulságosan nagyméretű és sok irányban megindult mozgalmak révén. Éppen ezért kétszeres örömmel kell tehát fogadnunk ezt az emlékfüzetet, melyet

az áldott Naphoz, e földön minden élet és mozgásnak legfőbb okához. Mennyi melegség jut a földre, hogyan oszlik meg a föld színén? Aztán következik a szelek világa s közben egy sereg népszerű kérdés világosodik meg, többek közt a Medárdus-napi időváltozás, megtudjuk, mi a leg-egyszerűbb barométer, miben áll az időjárás tudománya, megfejtődnek a mindennapos tünetnyek okai: az ég kék színe, a felhők színei, a tavak színei, a szivárvány, a ködképek, a sugárkévék a lenyugvó nap körül stb., stb.

A levegőtől lejutunk — az Óceán fenekére. Micsoda életet találunk itt! Hány élet kellene csak ennek a teljes megismerésére! S mekkora tudomány a „végtelen” tenger élete, a látható tünetnyek nagy sokasága!

A Tenger után jön a Föld, a „porszem”, a melyen a „világ ura” él. Mennyi titkot rejt magában ez a porszem! Mennyi a csodálni való a felszínén! A hegyek, a völgyek, a síkságok. A mindenféle csudás alakulatok, képződések. A rettenetes vulkánok. A vulkánikus kitörések. A hegyek pusztulása. Hogyan dolgozik, pusztít az esőcsepp a hegyóriásban. Hát a patak, a esőrgedező kis patak.

Hát az a „körutazás”, mit a vizek végeznek! A földön s a föld alatt. Hogyan fejlődnek a barlangok s hogyan pusztulnak. Hogyan támadnak azok a sokszor megcsudált hegyszakadékok. És itt van a források nagy birodalma. A folyó-

Daday István, a néhányak igaz barátja és kartársa, őszinte és önzetlen szeretettel szerkesztett meg. A füzet illusztrációin kívül megemlítjük Budai Elek élet- és jellemrajzát, továbbá Szabó György magvas cikkét Budai nevelési és oktatási elveiről, végül a temetésen elhangzott búcsubeszédet. A csinosan kiállított munka bolti ára 1 K. 50 f. és valószínűleg nagy kelendőségnek fog örüdeni a kereskedésben is, bár eddig is hatszázza rug a megrendelők száma.

Ez annál inkább is remélhető, mert a néhány jó Budai Elekről nemcsak egy kedves emléket nyer benne a közönség, de a füzet megszerzése által hozzájárul a Budai emlék alapnak növeléséhez is, a melyre az egyesület a tiszta jövedelmet fordítani fogja.

— **Táncpróba.** Major J. tánc- és illetanár kis tanítványaival elért szép eredmény bemutatása céljából fényes vizsgabált rendezett folyó hó 9-én a Hungaria termeiben. Az érdekelt szülőkön kívül, városunk mulatni vágyó mindkét nembeli ifjúsága is szép számmal volt képviselve, hogy ezzel is kifejezze simpatiaját az érdemes mester iránt, de meg hogy gyönyörködhessen a legifjabb generáció colonjában. A kis párok kecsesen léptették a megnyitótáncot a reveráncot, mely mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését. Majd egymást követték a mester arcképevel díszített táncrendben felsorolt táncok, melyek mindegyikében meglepő eredményt ért el Major kis tanítványaival, kik teljes ambíciót fejtettek ki, különösen a vidám és boston táncolásánál. A négyesben szabályszerű precíz táncukkal példát mutattak a kisegítő díletausoknak. A kis vendékek vizsgájuk szép sikerű letétele után a nagy bál kezdetével azonnal praxishá léptek; a nagy colonban táncoltak vidám kedélylyel a reggeli órákig. A mulatság a harmadik négyessel végződött, melyet hat pár táncolt kitűnő hangulatban kölcsönös rendezés mellett. S az utolsó boston (s csárdásban fellelkesedve egy szépen sikerült mulatság kellemes emlékeivel távozott. Reméljük, hogy Major mester is az elért anyagi és erkölcsi eredmény után szívesen fog visszaemlékezni kis tanítványaira s városunk pártoló közönségére.

— **Új iskola.** A róm. kath. egyháztanács, f. hó 7-én tartotta gyűlését az alapítandó zárdatárgyában. A lelkész bemutatta a püspök leiratát, melyben megadja a szükséges engedélyeket a zárdá alapításhoz és megerősíti az örökvásári szerződést. Az építő-bizottság a következőkből alakult meg: P. Sántha Angelus, Voith Gergely, Hatfaludi József, Sterba Dezső, Hollóska Imre, dr. Gogomán Antal és Hering János. A szerződések szövegezésére kiküldettek Voith Simon és Hatfaludi József, valamint a lelkész mellé Tüzes Karácson, dr. Gogomán Antal és dr. Miklóssy József. A zárdá már szeptemberben megnyílik négy elemi osztállyal.

— **Táncmulatság Betlenben.** A betleni önkéntes-egyesület saját pénztára javára 1906. évi június hó 17-én a gróf Bethlen Károly-fele kert-helyiségben zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

— **Halálozás.** Dési városnak egy érdemes polgára halt meg. Haláláról a következő jelentést kaptuk:

Alólirottak a szív legmélyebb fájdalomával tudatják, hogy a jó férj, gyermek, testvér, sógor és rokon Gál János mészáros, Szolnok-Dobokavármegyei törvényhatósági bizottsági tag, Dési városi képviselőtestületi tag, ev. ref. egyháztanács tagja, életének 60-ik, házasságának 37-ik évében, folyó

vizek, a tavak: mind ezen a porszemen. Ez a porszem foglalja el a 633 oldalas könyvnek körülbelül ötszáz oldalát. Itt veszi át a vezetést Kövesligethy, bevezetve a csillagvilág csudálatos, rejtelmes birodalmába. Minő utazás ez! El-el-szédülünk a látottaktól s beleszédülünk a gondolatba, hogy mily megmérhetetlen űr a Világegyetem: évezredek kellenének, hogy azt bejárja a gyalgó ember, fölteve, hogy van évezredekre nyújtott emberi élet s volna „alkalmatosság”, mely ezt az utat megtegye.

Méltóan a nagyszerű témához, melyet e könyv felölel, maga a könyv is egy nagy birodalom, melynek hű ismertetéséhez külön könyv kellene. Csúpan a szövegek és színes műmellékletek száma több négyszáznál s végül a könyv hátsó táblájának belsejében van egy forgatható csillagterkép is, mely Kövesligethy számítása alapján készült. Egy újságízknek ily nagyszabású művel szemben lehet-e más feladata, mint némi tájékoztatást adni a tartalomról, felkelteni a figyelmet s buzdítani, serkenteni a magyar olvasót, hogy ragadja meg az alkalmat: megismerni annyit a porszemből s e porszemről látható csillagvilágból, a mennyit minden művelt embernek ismernie kell. Ismernie nemcsak műveltségének gyarapításáért, de azért a gyakorlati haszonért is, mit e könyv bőséggel áraszt magából.

(B.)

hó 11-én reggel 3 órakor hosszas szenvedés után megszűnt élni. Az elhunytban a baba egy munkás hű fiát, hozzátartozói a szerető férjét, fiut és rokont, polgártársai az emberszerető felebarátot siratják. Hült tetemei f. év június hó 12-én d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint, Roth Pál utczai házatól a Rózsa-hegyi sírkertbe kísértetni. Mely végtisztességtételre rokonok és ismerősök szomorúan meghívatnak. Emléke legyen áldott, pihenése zavartalan. Dész, 1906 június 11. Özv. Gál Jánosné szül. Kustár Katalin neje. Özv. id. Gál Jánosné szül. Becző Amália anyja. Gál Róza férj. Molnár Albertné és gyermekei. Gál Juliánna özv. Schrottbauer Józsefné, Gál Zuzsánna férj. Zorger Rafaelné, Gál Károlin férj. Göczi Károlyné és gyermekei. Gál István és Gál Juliska, mint testvérei; sógorai, közeli és távoli rokonai.

— **Vásárhelyi Jóska elfogták.** A dési szerepléséről ismét hírneves Vásárhelyi Jóska a csendőrség Aranyosmedgyesen elfogta s bezárlította a dési ügyészség fogházába. Lopási ügyében a fő tárgyalás még e hó folyamán lesz.

— **A betleni „Székely-Társaság”** e hó 28-án Bocskay-ünnepélyt rendez. A részletes műsor később lesz kibocsátva.

— **A m. kir. csendőrség** Horváth Dénes alvezetése alatt az idén kisvezérkari utazási gyakorlatot tart. A gyakorló utazás június 11-én Zilahon kezdődik. Onnan Nagysomkutra mennek, míg június 14-től június 20-ig bezárólag Nagybanán fognak tartózkodni. A gyakorló csoport három törzstisztből, 22 főtisztből és 60 emberből áll. Innen Kapnik felé utaznak el június 21-én.

— **Járvány Betlenben.** A betleni állami elemi népiskolát, a községben járványszerűleg fellépett scarlat miatt e hó 6-án bezárták. Ennélfogva a június hó 17—19. napjaira kitűzött vizsgák elmaradnak. Mint örömmel értesülünk, a járvány szűnőfélben van; közelebb újabb betegedés nem történt.

— **Zárlat Betlenben.** A június hó 10. és 11-én tartatni szokott betleni országos baromvásárt és sertésvásárt a marhák száj- és körömfájása és a sertésvész miatt betiltották. A váratlan betiltás nagy meglepetést és aggodalmat okozott a kisebb gazdák körében. A legtöbb fizetés teljesítésének határnapja: e vásár szokott lenni. Ha tehát nem lehet eladni e vásárra szánt állatot, a köteleességnek se lehet eleget tenni.

— **Nyilvános köszönet.** A dési polgári olvasókör választmánya nyilvánosan is köszönetet mond mind azoknak, kik június hó 4-én tartott jótékony célú hangversenyén szívesek voltak közreműködni s kiváló és felette értékes énekükkel, szavaltukkal, felolvasásukkal s zenei tudásukkal egy feledhetetlen szép estélyt szereztek a közönségnek. És pedig köszönetet mond: Radó Ágostonné urnónek, Szilágyi Róza kisasszonynak, Kádár József urnak, Balázs Endre urnak és társainak Gersman Ödön ifj. Kántor József és Siobán Vilmos, továbbá Némethy Miklós, valamint Juhász Károly urnaknak, az utóbbinak főleg azért az önzetlen fáradságért, melylyel a dalkart szervezte, tanította s rövid idő alatt oly megragadóan szép eredményhez juttatta. A választmány nevében: *Ilosvay Jenő* elnök, *Péli József* jegyző.

— **Mikor kell berukkolni?** Sok találgatásra adott okot az újonczok idei bevonulásának kérdése. Most már el van döntve a kérdés. A honvédelmi miniszter most érkezett rendeletében közli, hogy a június hóban megtartandó sorozáson kell berukkolni. A besorozott újonczoknak már a sorozáson a megvizsgálás után nyomban kézbesítik a behívó jegyeket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882., 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évben születtek sorozása később lesz, ők csak október 1-én fognak bevonulni.

— **A kir. tábla szüneti tanácsa.** A kolozsvári kir. tábla ezidei szüneti tanácsa Heppes Miklós elnöklete alatt a következő bírákból fog állani: Becsek Lajos (polgári). Sám László (büntető), Poponi Antal (polgári) és dr. Haller Gábor (büntető). A szüneti tanács július 2-ától augusztus 26-ig fog tartani.

— **Pénzügyminiszteri figyelmeztetés a pénzhamisítás tárgyában.** Az utóbbi időben előfordult pénzhamisítások alkalmával lefoglalt hamisítványoknak a valódi bankjegyekkel történt összehasonlítása után a magyar királyi pénzügyminiszter az összes rendőri és csendőri hatóságokhoz az alábbi figyelmeztető körlevelet intézte: Az utóbbi időben lefoglalt hamisított ötven koronások ismertetőjelei, hogy a hamis bankjegy német oldalának bal részén a sarokban négyszög s a női alak feje között kör alakú díszítmény van. Ez a valódi bankjegyen a négyszögöt érinti, míg a hamisítványon a négyszögtől hézag választja el és ott az átmenő szalag sávabrája látható. A hamisítványokon különösen a női alakok megváltozott arckifejezése tűnik fel; a könyvet tartó alak szemei kicsinyek és álmosak, szája pedig ferde. A magyar szöveg a hamisítványoknál „Törvényes ércpenzt” helyett e szavakat „Törvényes ércpenzt” és a „fótanácsos” helyett „fótanácsos” tartalmazza. A magyar oldalának alsó szélén jobb- és balról álló (50) szám nullája a hamisítványnál sokkal kisebb, de vastagabb és feltűnően ferde áll.

Kiadja a szerkesztőség.

NYILT-TÉR.

„KRISTÁLY“

11-15

gőzmosó- és vegytisztító-gyár

KOLOZSVÁR.

Gőz- és villanyerőre berendezve. —
Mos, tisztít női és férfi ruhaneműeket
a legszebb kivitelben, gyorsan és
előnyös árak ellenében.

Csomagolás és szállítás díjtalan.

A mennyiben a gallér és kézelők
tisztítási díja a 2 korona 50 fillért
meghaladja, ezen esetben a portókat
oda és vissza a gyár fizeti.

Dunky fivérek

kolozsvári cs. és kir. udvari fényképészek
a felső-sétatéren levő műtermőkben
Désen

1906 június hó 17-én és 18-án

délelőtt 9—1-ig és délután 2—5-ig

fényképfelvételeket eszközölnek.

HIRDETÉSEK.

Sz. 757—1906. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. II. 227/3. számú végzése következtében Dr. Horváth Emil ügyvéd által képviselt Vajda Mária javára, dési Szócs Mihály ellen 94 kor. 26 fillér s jár. erejéig 1906. évi május hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1183 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbírósa 1906. évi V. 655/2. sz. végzése folytán 94 K 26 f. tőkekövetelés, ennek 1906. évi május hó 27. napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 43 kor. 66 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Désen, adós lakásán közbejövettel leendő megtartására 1906. évi július hó 3-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen, 1906. évi június hó 9-ik napján.

Szentpétery

kir. bír. végrehajtó.

Sz. 3134—906. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A dési király törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dési Hitelbank részvénytársaság végrehajtónak, Dáncs Alexa felőri lakos végrehajtást szenvedő ellen 600 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést végrehajtást szenvedő ellen elrendelte, s meghagyja a kebli telekkönyvi irodának, hogy az árverést a felőri 83. 196 és 213 sz. telekjegyző-könyvekbe jegyezze fel.

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s a felőri 83. tlkvb. A. + 17. rsz. 1094. hrsz. ingatlan 94 korona, a 24. rsz. 687/3/2/1. hrsz. ingatlan 800 korona, az ottani 196. tlkvb. A. + 5. rsz. 543/1/2/1/1. hrsz. ingatlan 56 kor., az ottani 213. sz. tlkvb. A. + 1. rsz. 542/2, 543/2. hrsz. ingatlan 110 koronára megállapított kikiáltási árban annak kiemelésevel, hogy a 83. sz. tlkvb. C. 1. és 2. alatt Dáncs Tódor és neje Marosán Veronika javára bekebelezett kikötmény az árverés által nem érintetik, az 1906. évi augusztus hó 4-én délelőtt 9 órakor Felőr község-házában Dr. Horváth Emil dési ügyvéd, vagy helyettese közbejövetele mellett megtarandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre került kitézött ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

2. Árverezni kívánók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat, harmadikat ugyanazon naptól számítandó 30, illetőleg 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény mellett az 1881. évi december hó 6-án 39425. sz. szabályrendeletben előírt módon a dési kir. adó, mint letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tlkvi irodájában és Felőr község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék tlkvi hatósága.
Désen, 1906. évi május hó 26. napján.

Hersényi,

kir. törvényszéki bíró.

Deési Hitelbank
Részvény-Társaság.

Atveszünk **pénzbetéteket** betéti könyvre, vagy chek-számlára előnyös kamatozási és visszafizetési feltételek mellett és nyújtunk **kölcsönöket** a legmérsékeltebb kamatra. —
Veszünk és eladunk **értékpapírokat**, beváltunk **szelvényeket** és **kisorsolt értékeket**.

Az összes **sorsolások eredményeiről** díjtalanul adunk felvilágosítást és a legjutányosabb díjazás szerint biztosítjuk a sorsjegyeket azon veszteség ellen, mely a tulajdonost a legkisebb nyereménnyel való kihuzással érheti.

A 3%-os magyar jelzálog nyereménykötvények konverzióját díjtalanul bonyolítjuk le, valamint az újonnan kibocsátandó **jelzálog-sorsjegyekre való jegyzéseket** az eredeti feltételek mellett, már most elfogadunk. —

DEÉSI HITELBANK RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Sz. 3462—906. D. V. T.

Arverési hirdetmény.

A tanács közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező „Sörház” épület a hozzá tartozó udvarral, melléképületekkel és jégveremmel együtt **folyó 1906. évi július hó 2-án** a városháza nagytermében megtarandó nyilvános árverésen 1907. évi január 1-étől hat évi időtartamra bérbe fog adatni.

A feltételek hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthetők.

Dés város tanácsának 1906 május hó 30-án tartott üléséből.

Ilosvay Jenő,
polgármester.

Losonczy István,
főjegyző.

BERNÁD SIMON

KÖZPONTI NAGY BUTOR-RAKTÁRA

DÉSEN.

Ajánlja dúsán felszerelt teljesen modern saját készítményű és jó hírnevű fővárosi nagyiparosoktól beszerzett bútor-raktárát.

Teljes ebédlő-, háló-, salon- és — férfi-szoba berendezések. —

Új sensatioes találmányu

— heverődiványnya átváltoztatható —

KAROSSZÉKÉT.

Sokkal jobb, kényelmesebb és szebb a világhírű **SCHÖBERL**-széknél!

Magyar ipar!

Magyar ipar!

Meglepően olcsó.

Díszíti a szobát és igen praktikus.

Nem kell külön vendégágy!

Az árak feltűnően olcsóbbak, mint egy egyszerű karosszéké!

I. minőség jó burette szövettel bevonva . . . 50 kor.
II. minőség moquette-szőnyeggel 80 kor.
III. minőség valódi bőrrel 100 kor.

Neuraszténiasoknak

idegeseknek, női bajokban szenvedőknek, vérszegényeknek és lábbadozóknak páratlan hatásu gyógyfürdő

RADNA-BORBEREK

VASAS-FÜRDŐ

Besztercze Naszódmezgyében, 715 méter magasságban a tenger színe felett, Sub-alpesi klíma. **Ösfényő környezet.** Vasas és szénsavas források. Ivó kúra. **Hideg — és meleg fürdők.** Fogyasztó kúra. —

Olcsó lakások. — Állandó fürdőorvos.

Utolsó vasuti állomás **Besztercze**, a honnan a fürdő 4 órai kocsí út. Előző értesítés esetén, 12 kor.-ért kényelmes kocsí áll a fürdővendégek rendelkezésére. — Cím: **Fürdőbérlet: Radna-Borberék**, u. p. Oradua.

Hochteil Mór

SZOLNOK-DOBOKAMEGYEI ELSŐ

— VEGETISZTÍTÓ ÉS —
GÖZKELMEFESTŐ INTÉZETE

DÉS, FÖTÉR 5 SZÁM. (Tejcsarnok udvar).

Vegyileg tisztít (benzinben mosva és öblítve)

ruhaneműeket, szőrméket, ●

kegtyüket és férfi kalapokat. ✂

Fest ruhaneműeket (fejtetlenül.)

Vasal czilindert. ✂ Alakít férfi kalapot.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta avulását.

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegénység és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó

ultra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 49-52

INGYEN PRÓBA 378. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 378.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 4-ik szám alatt.

Legolcsóbb könyvnyomdai és könyv-

kötészeti munkák: Désen Rákóczi-tér

DEMETER ÉS KISS könyvnyomdája és könyvkötészete DÉSEN RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

Mindennemű könyvnyomdai munkák,
u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, rova-
tos iverk, nagyválasztékú és legszebb
tánczvigalmi és

menyegzői meghívók,

eljegyzési kártyák, gyászlapok, név-
jegyek a legolcsóbb árban felvétetnek
s pontosan és izlésesen elkészítetnek.

Minden könyvkötészeti munkák, u. m.
hivatalok, pénzüzetek kereskedelmi
és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak
részére szükséges

KÖNYVEK KÖTÉSE,

használt könyvek újra kötése és javi-
tása a legolcsóbb árban felvétetnek és
legszebb kivitelben eszközöltetnek. —

Megjelent A „MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA” harmadik kötete:

A Műveltség
Könyvtára kö-
tetei félévi
időközökben
jelennek meg.

Megrendelhető

minden könyv-
kereskedésben

A VILÁGEGETEM

A FÖLD ÉS A CSILLAGVILÁG FIZIKAI TUNEMÉNYEINEK ISMERTETÉSE.

Irták: CHOLNOKY JENŐ és KÖVESLIGETHY RADÓ egy. tanárok.

A VILÁGEGETEM

című munka tartalma:

A levegő, Az óceán, A szá-
razföld, A víz, körútja, Táj-
képek, Csillagászat.

382 szöveggéppel,
74 műmelléklettel
és egy forgatható
csillagtérképpel.

A Műveltség Könyvtára első sorozata hat
kötetből áll; a hat kötet ára 144 kor.

A Technika vívmányai, Az em-
ber, A világegyetem, A Föld,
Az élők, világa, A társadalom.

A Műveltség
Könyvtára
egyes kötetei-
nek ára díszes
félbőr-kötésben
24 kor.

Havi részlet-
fizetésre is
• kapható. •

Kérjen prospektust bármely könyvkereskedőtől vagy a kiadóhivaltól: ATHENAEUM
irodalmi és nyomdai r.-t. Budapest. VII. ker., Kerepesi-út 54.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ TERMÉSZETES HASZNÁLTÓSZER

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Désen kapható: BRUGOVITZ JÓZSEF fűszerkereskedésében. —